

Požární ochrana kulturních památek v ČR

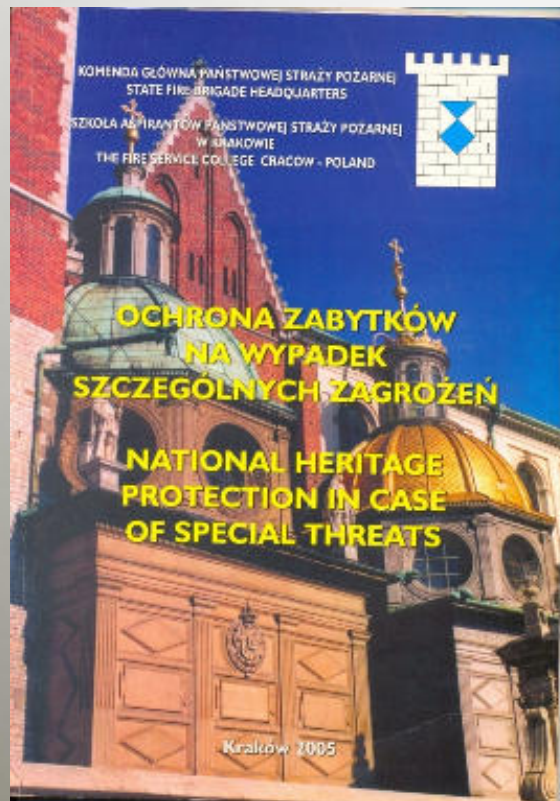
8.10.2015 Národní muzeum

Rudolf Kaiser

Úvod

Mosty k požární ochraně kulturních památek

- Naší snahou je vybudovat funkční most k účinné ochraně kulturního dědictví.
- Maximální bezpečnost s minimálním poškozením.

Video

- [Požár kostela Sint-Niklaas ve Westkapelle](#)
- [2013 Belgie, part2](#)

Celková ochrana kostela

Statistika požárů

Počet požárů v objektech památkově chráněných
(1997-2015 1.pol.)

Rok Objekt	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015 1.pol.
Hrady a zámky	2	7	4	3	0	6	6	0	3	2	2	6	6	2	4	4	4	3	2
Kostely, kláštery a jiné církevní objekty	6	5	12	10	5	5	12	8	9	12	4	8	8	5	11	8	2	7	5
Jiné historické objekty	5	4	4	3	5	3	3	2	3	4	4	3	2	4	3	8	2	3	3
Celkem	13	16	20	16	10	14	21	10	15	18	10	17	16	11	18	20	8	13	10

Příčiny vzniku požárů v letech 1997 – 2015 1. pol.

Zjednodušený popis		%
Nedbalost	67	32
Nezjištěné, více verzí	30	14
Úmysl	29	14
Technická závada	28	14
Komíny	24	12
Ostatní příčiny	15	7
Děti	15	7

Kontroly SPD

památkové objekty

- V roce **2007** Hasiči kontrolovali v rámci celorepublikové kontrolní akce **203** subjektů provozujících činnosti v prostorech **164** národních kulturních památek ve vlastnictví fyzických osob, státu nebo obce nebo ve vlastnictví právnické nebo podnikající fyzické osoby.
- Celkový počet nedostatků se vyšplhal na číslo **560**, tedy až 4 nedostatky při jedné závadné kontrole.

Kontroly SPD

památkové objekty

- V roce **2014** HZS krajů tentokrát prověřovaly jednotlivými kontrolami celkem **269** subjektů provozujících činnosti v kulturních památkách.
- Bylo zjištěno **198** kontrol s nedostatky (celkem **704** nedostatků).
- Porovnání s rokem 2007 poukázalo na setrvalý stav nedostatků, zlepšení nastalo v oblasti komunikace správních úřadů, vlastníků, správců a provozovatelů kulturních památek.

Kontroly SPD

památkové objekty

- Vlastníci a provozovatelé památkových objektů opomíjejí provádět pravidelné kontroly, jimiž mohou zjistit nedostatky nebo naopak najít nová vhodná opatření ke zvýšení úrovně požární ochrany.
- MV – GŘ HZS ČR uložilo HZS krajů v následujícím pětiletém období (**2015 – 2019**) nový dlouhodobý úkol kontrolovat činnosti provozované v památkových objektech. Tento úkol vychází z usnesení vlády ČR č. 92/2015 (viz dále).

VLÁDA ČESKÉ REPUBLIKY

USNESENÍ

VLÁDY ČESKÉ REPUBLIKY

ze dne 9. února 2015 č. 92

ke Zprávě o stavu požární ochrany kulturního dědictví

Vláda

I. schvaluje Zprávu o stavu požární ochrany kulturního dědictví, obsaženou v části III materiálu čj. 109/15 (dále jen „Zpráva“);

II. ukládá ministrům vnitra a kultury

1. pokračovat ve spolupráci v oblasti ochrany kulturního dědictví před požáry a jejich účinky,

2. plnit opatření uvedená v kapitole IX Zprávy v rámci jejich působnosti;

III. ukládá ministru vnitra předložit vládě do 31. prosince 2019 aktualizovanou zprávu o stavu požární ochrany kulturního dědictví v České republice;

IV. doporučuje hejtmánům, primátorce hlavního města Prahy a generální ředitelce Národního památkového ústavu spolupracovat s generálním ředitelstvím Hasičského záchranného sboru České republiky a s hasičskými záchrannými sbory krajů při prohlídkách a kontrolách památkových objektů s cílem zvýšit úroveň požární ochrany movitých a nemovitých kulturních památek.

Provedou:

ministři vnitra,
kultury

Na vědomí:

hejtmánům,

primátorka hlavního města Prahy,
generální ředitelka

Národního památkového ústavu

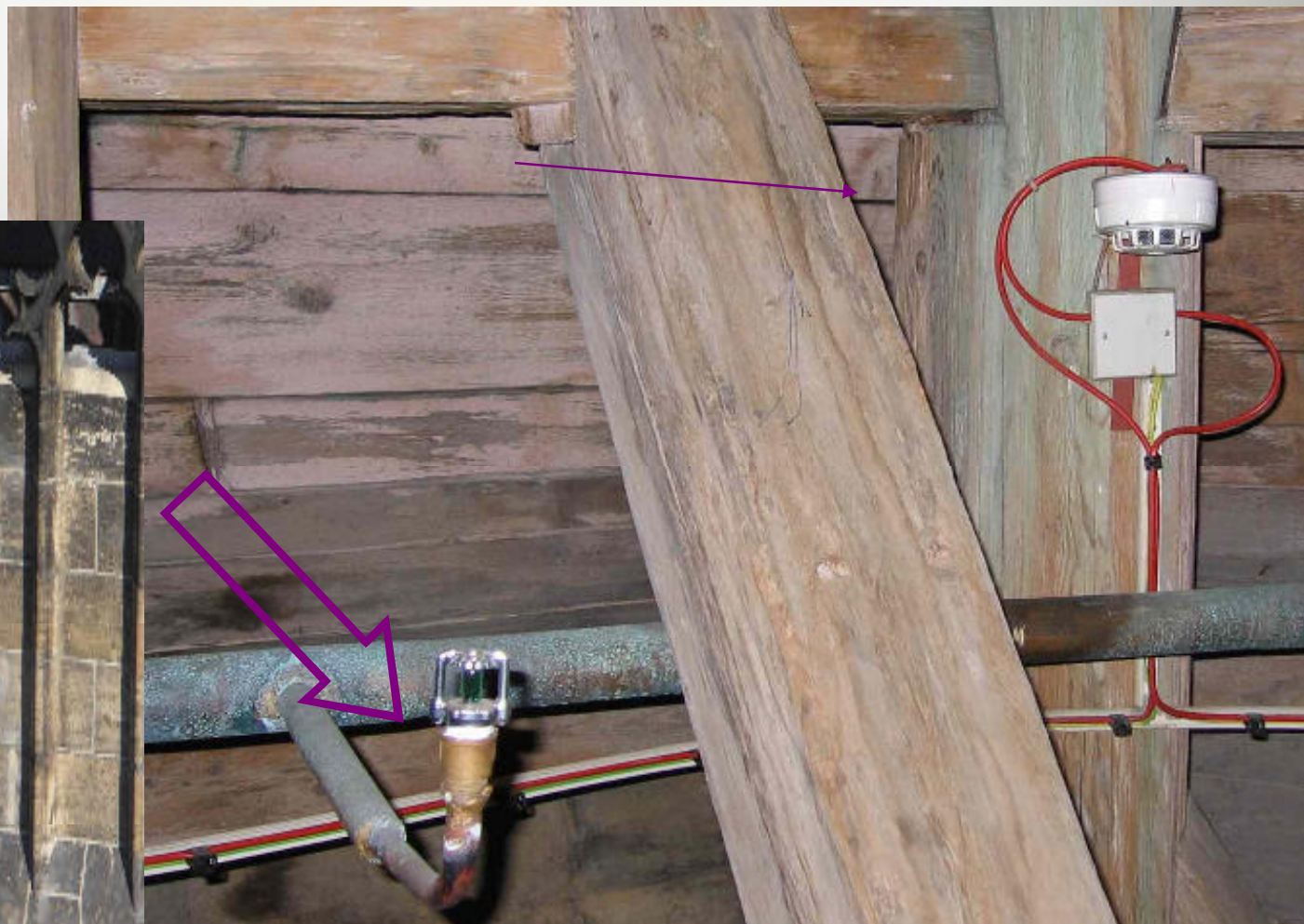
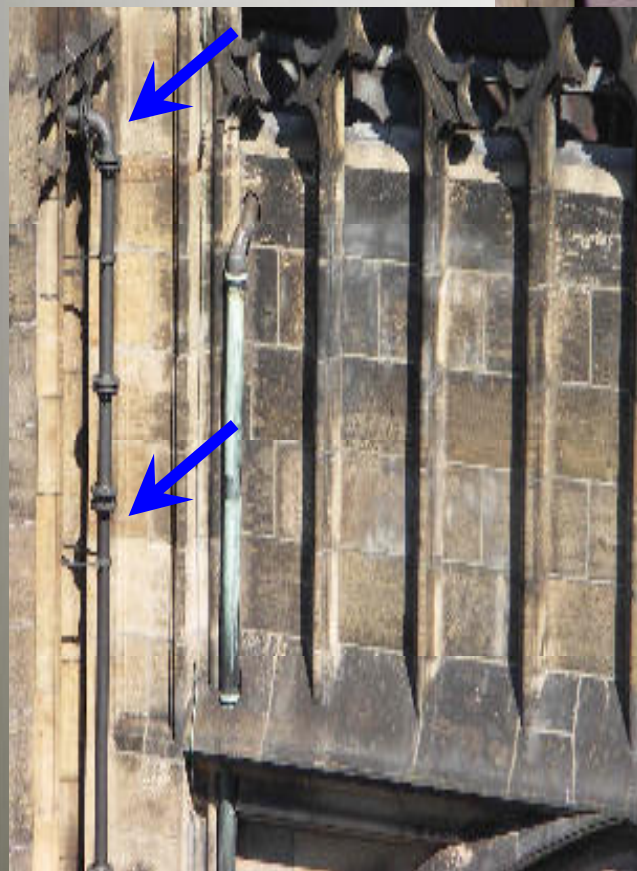
Předseda vlády

Mgr. Bohuslav Sobotka, v. r.

Katedrála sv. Víta

Katedrála sv. Víta

Spolupráce při ochraně kulturního dědictví

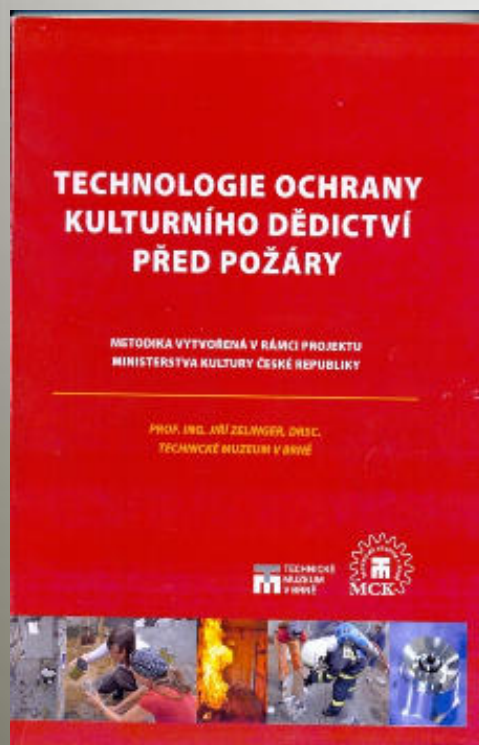
- Dohoda o spolupráci s Národním památkovým ústavem 2010
- Spolupracovat na projektu, jehož cílem je audit požární ochrany památkových objektů, specifikace možných rizik a navržení řešení jejich eliminace
- Bylo provedeno **90** prohlídek nejvýznamnějších památkových objektů ve správě NPÚ.

Spolupráce při ochraně kulturního dědictví

- Výsledky posouzení památkových objektů byly zpracovány ve zprávě „Výsledky analýzy rizika poškození požárem u objektů ve správě NPÚ“ (srpen 2014).
- Jedním z výsledků bylo mimo jiné zjištění, že **29 %** objektů se pohybuje v oblasti vysokého rizika vzniku a šíření požáru, **58 %** odpovídá běžnému, tedy střednímu riziku a pouze **13 %** památek odpovídá nízkému riziku.
- Zjištěným kategoriím musí odpovídat příslušná úroveň ochrany.
- Při prohlídkách konkrétních památkových objektů příslušníky HZS krajů byla posuzována možná rizika vzniku a šíření požáru, a navrženy možnosti, jak jim předcházet.

Spolupráce při ochraně kulturního dědictví

- Certifikace metodiky – Technologie ochrany kulturního dědictví před požáry (2012)
- Certifikace metodiky – Požární ochrana památkových objektů (2015)

Spolupráce při ochraně kulturního dědictví

- Mezinárodní konference
- „Požární ochrana hmotného kulturního dědictví“ v Českém Krumlově (červen 2011)
- „Pyromeeeting 2013“ doprovázející Mezinárodní veletrh požární a bezpečnostní techniky a služeb PYROS/ISET v Brně (květen 2013).
- „Mosty k požární ochraně kulturních památek“ je další významnou odbornou událostí, která umožní hodnotit uplynulé aktivity, informovat a medializovat tuto problematiku odborné i laické veřejnosti a nasměrovat další vývoj.

Hrad a zámek Bečov nad Teplou

Stav požární ochrany památek v ČR

- Posouzení památkových objektů v rámci pilotního projektu, které MV – GŘ HZS ČR provedlo, ukázalo, že přibližně v **75 %** z nich se vyskytují zdroje zapálení související s jejich běžným provozem.
- Na památkové objekty je však v současné době stále častěji kladen požadavek ekonomické efektivity a s tím související požadavek širšího využití a větší návštěvnosti veřejností.
- Navýšení rizika vzniku požáru vlivem pořádání doprovodných akcí v podobě výjevů z historie památky, zaniklých řemesel, nočních prohlídek apod. zasahuje významný počet památek (přibližně **40 %**).

Stav požární ochrany památek v ČR

- Také konání mimořádných „jednorázových“ akcí, které znamenají zpravidla vždy shromáždění většího počtu osob (např. pracovní setkání, koncerty, semináře, akce využívající objekty pro filmové účely) přináší zvýšení rizika vzniku požáru (vyskytuje se u **80 %** památkových objektů).
- V roce 2014 byla při kontrolách hasiči shledána více jak polovina všech instalovaných požárně bezpečnostních zařízení neprovozoschopná
- Nedostatky v provozuschopnosti instalované elektrické požární signalizace se v památkových objektech vyskytovaly jako nejčastější.

Stav požární ochrany památek v ČR

- Při kontrole provozuschopnosti **nouzového osvětlení** byly nedostatky zjištěny celkově přibližně u 18 %.
- Kontrolami v roce 2014 bylo zjištěno přibližně **17 %** památek s nedostatky v provozuschopnosti **požárních uzávěrů** a **4 %** s nedostatky v provozuschopnosti **protipožárních obkladů, nástřiků a nátěrů**.
- Z věcných prostředků byly prověřovány hlavně **přenosné hasicí přístroje**, které jsou určeny k hašení začínajícího požáru a mohou jeho možný rozvoj významně ovlivnit. Celkově nejméně u 70 % památkových objektů pilotního projektu byly zjištěny závady.

Stav požární ochrany památek v ČR

- Bohužel pravidelné kontroly prováděné odborně způsobilou osobou, technikem požární ochrany, nebo preventistou požární ochrany, jsou často „opomíjeny“. Tento nedostatek potvrdilo zjištění u takřka 40 % kontrol v roce 2014.

Požární detekce

Zvýšení úrovně požární ochrany

- Analýza před každou instalací požárně bezpečnostního zařízení
- Vyhodnocení prohlídek památkových objektů v letech 2010 - 2014, výsledků kontrolních akcí a informací o požárech, které provedlo MV-GŘ HZS ČR, přineslo poznatky o nedostacích požární ochrany kulturních památek. Na druhé straně se zjištění stala podkladem návrhu okruhů doporučení, která předpokládají zvýšení úrovně jejich ochrany.
- Přehled doporučení byl uveden ve zmiňované „Zprávě o stavu požární ochrany kulturního dědictví“, kterou zpracovalo MV-GŘ HZS ČR a kterou schválila vláda ČR.
- Opatření lze rozdělit do tří základních okruhů jako opatření stavebnětechnická, opatření organizační a opatření „jiná“.

Transparentní materiál sklo

SAPI

Návrh nového designu

Mezinárodní konference Fire Engineering Zvolen 2011

Závěr

- Analýzy rizik nám umožní vybrat pro konkrétní objekty památek přijatelné postupy a vhodné požárně bezpečnostní zařízení včetně závazných pravidel nezbytných k zajištění minimálních požadavků na požární bezpečnost a provoz, které budou splňovat bezpečnost osob a ochranu kulturního dědictví.
- Ochranou celosvětového, národního či regionálního dědictví od ničivého ohně pro zachování naší historické paměti budoucím generacím.

Děkuji za Vaši pozornost

plk. Ing. Rudolf Kaiser

MV – GŘ HZS ČR